

Referat despre revizuirile critice si mutatia valorilor estetice in opera lui Eugen Lovinescu-a doua parte

Valoarea estetica a unei opere, odata cu trecerea timpului, nu mai corespunde unui gust, contand din punct de vedere istoric, documentar. Fenomenul estetic sufera in acest caz o evidenta mutatie, trecand in sfera culturalului: fenomenul pur estetic tinde sa devina un fenomen cultural, care nu poate fi inteles si nu-si capata chiar semnificatia decat ca semn estetic al unei civilizatii, ca manifestare a unei sensibilitati de mult disparute, pe ale carei vestigii urmeaza sa le studiem in complexul tuturor fenomenelor esentiale ce determina acea civilizatie" (Istoria literaturii romane contemporane).

Aceasta mutatie implica fara indoiala o "iremediabila prapastie estetica", in formularea lui Lovinescu, care impune legatura cu opera exclusiv din punct de vedere intelectual, al eruditiei. In opinia criticului, valoarea estetica are valabilitate numai in cazul operelor contemporane receptorului.

De aici pornind, se poate aborda conceptul lovinescian de sincronism. Criticul considera ca sensibilitatea unei anumite epoci este aceeaasi, impunand forme (creatii) proprii. Este necesar, in aceasta situatie, ca valorile estetice sa fie valabile pentru toate popoarele. E. Lovinescu are in vedere decalajul dintre sensibilitatea veacului si forme, decalaj care se manifesta in anumite spatii geografice.

Criticul are in vedere sincronizarea culturii unui popor cu o cultura superioara, sincronizare ce implica simularea si stimularea. El este convins ca semnele civilizatiei romane moderne apar atunci cand in Tarile Romane patrund influentele occidentale, determinand imprumutarea unor forme specifice. Simularea acestor forme este absolut necesara, obligatorie fiind stimularea aparitiei fondului pentru aceste forme.

Trebuie sa retinem insa un aspect important in teoria lovinesciana a sincronismului: fenomenul de sincronism este "tranzitoriu", el nu impune forme, ei provoaca sensibilitatea pentru a-si gasi formele estetice corespunzatoare. Astfel este privit in ultima instanta simbolismul: "N-am urmarit (...) apologia simbolismului - precizeaza criticul -, ci fatalitatea influentei lui asupra literaturii romane". Asadar, nu forme definitive, ci evolutia ulterioara determinata de sincronism conteaza pentru E. Lovinescu.

In aceasta situatie, este fireasca atitudinea lui E. Lovinescu de a promova modernismul, un concept "suficient de larg pentru a primi si proza realista a lui Rebreanu, si poezia ermetica a lui Ion Barbu" (Eugen Simion, in lucr. cit.).